

Fiecare zi, un dar al lui Dumnezeu

*366 cuvinte de folos
pentru toate zilele anului*

ediția a treia

Traducere din limba rusă
Adrian Tănăsescu-Vlas

editura
Σοφία

București

Să trăim după Evanghelie

Numele autorului cărții *Fiecare zi, un dar al lui Dumnezeu*¹ s-a pierdut în anonimat. Se cunoaște, în schimb, numele uneia dintre cele mai asidue și atente cititoare ale ei: Sfânta Împărăteasă Alexandra, care a dobândit această carte cu câțiva ani înaintea cumplitelor evenimente ce s-au abătut asupra Imperiului Rus și care nu s-a mai despărțit de ea până la sfârșitul vieții. Dovada, jurnalul sfintei împărătese în care găsim numeroase însemnări referitoare la *Fiecare zi, un dar al lui Dumnezeu*.

În noiembrie 1917, în timp ce se găsea în surghiun la Tobolsk, țarina îi scrie Annei Vârubova: „Îmi încep ziua cu cartea pe care mi-ai dăruit-o acum șapte ani. Țin foarte mult la ea, găsesc în ea multe cuvinte de mângâiere.” Împărăteasa aderase din toată inima la considerațiile și reflecțiile autorului, rămas necunoscut, asupra vieții, asupra credinței și căilor care duc spre mântuire. Din acele tragice vremuri s-au păstrat, în chip miraculos, două caiete masive cu coperte albastre, în care împărăteasa consemna „la rece”, până în cele mai mici detalii, viața familiei imperiale, fără comentarii și reflecții personale. Aleksandra Feodorovna notează sec: „Am mers cu toții în grădină; unii săpau, pregătind pă-

¹ Titlul ediției princeps din 1908.

mântul pentru zarzavaturi...”; „copiii dau ajutor la bucătărie...”; „Au venit douăzeci de soldați din Regimentul 4 de gardă. M-am dus să le ofer un brăduț, câte ceva de-ale gurii și câte o Evanghelie fiecăruia, cu semne de carte lucrate de mine...” Însemnări făcute cu calm, de un om care părea să-și fi păstrat liniștea interioară fără încrâncenări, fără vaiete, fără lacrimi.

Într-o noapte, în subsolul casei lui Ipatiev aveau să răsunе focuri de armă. Împărăteasa scrisese chiar în acea seară fatală: „Tatiana a rămas cu mine citind din Sfântul Prooroc Amos și din Prorocul Avdie.” Sfânta Scriptură devenise pentru această femeie izvor de putere sufletească; se știa că suferea de o boală de inimă gravă, că o copleșea grija pentru sănătatea fiului său, că se gândea cu groază la soarta soțului, familiei, Rusiei, despre care spusese: „Mă simt mama acestei țări...”

Este exclus ca Aleksandra Feodorovna să nu fi simțit iminența tragicului deznodământ. Într-un alt caiet a însemnat aceste cuvinte: „Credința ni se va întări în vremuri de suferință și încercări, dacă ne vom da seama că nu există nimic care să nu aibă scop, că nimic nu este întâmplător sau făcut pentru a ne vătăma, că totul este dinainte gândit, pentru a ne ajuta să fim mai buni, pentru a ne trăi viața din plin, mai fericiți.”

Nu a fost o întâmplare nici că Aleksandrei Feodorovna i s-a oferit în dar cartea *Fiecare zi, un dar al lui Dumnezeu*. Fără îndoială, purtarea de grijă dumnezeiască este cea care a făcut ca această carte să se afle printre cărțile cu conținut duhovnicesc pe care Familia Imperială a reușit să le ia în surghiun. Nu ne îndoim că pentru orice creștin această scriere va fi un reazim și îndrumar deopotrivă de bun, la bine și la rău, ca pentru sfânta muceniță încoronată.

LUNA IANUARIE

1 ianuarie

Nu te aseamnă smochinului neroditor

*Cineva avea un smochin sădit în via sa și a venit
să caute rod în el, însă n-a găsit. Și a zis către vier:
„Iată, trei ani sunt de când vin și caut rod
în smochinul acesta, și nu găsesc. Taie-l, de ce
să cuprindă pământul în deșert?” Iar el, răspunzând,
a zis: „Doamne, lasă-l și anul acesta.”
(Luca 13, 6-8)*

Spusele acestea cuprind o aluzie la anii dinainte. Nu era prima dată când stăpânul viei dădea atenție smochinului, și nu era prima dată când căuta roadă în el zadarnic. Poate că nici eu, în anii de până acum, nu m-am desăvârșit destul; poate nici eu nu m-am priceput să mă folosesc de prilejurile de a face binele, n-am îndreptățit așteptările Stăpânului meu. Nu cumva se va întâmpla la fel și anul acesta? În anii de până acum am pierdut mult timp, am scăpat multe prilejuri, am răspuns de puține ori la chemările Domnului meu! Privind în urmă la toți acești ani, sunt nevoit să recunosc că au trecut fără nici o roadă! Nu cumva și anul care începe va fi neroditor, ca cei dinainte?

Să nu fie așa! Cu cât îmi rămâne mai puțin timp pentru a împlini voia lui Dumnezeu, cu cât mă apropii mai mult de sfârșit, cu atât sunt mai dator să îmi vin în fire și să schimb o mulțime de lucruri în viața mea! Revăzând în gând tot trecutul meu, nu pot să nu-mi aduc aminte de nenumăratele binefaceri cu care Domnul m-a copleșit – și atunci, cum să nu trag nădejde că și anul acesta nu mă va lipsi de dragostea

Sa, de milostivirea Sa? Orice m-ar aștepta în viitor, nu mă îndoiesc că Domnul Însuși îmi va îndrepta fiecare pas, și de aceea trec cu toată nădejdea pragul anului care începe.

Doar atât mă întreb: cum am petrecut anul care a trecut? L-am început cu făgăduințe pline de râvnă, cu cele mai bune intenții, însă acestea s-au evaporat repede și am petrecut anul fără folos, n-am dobândit nimic în el, nu am înaintat! O, Doamne! Nu lăsa să se întâmple același lucru și anul acesta! Ajută-mă să-Ți aduc roadă întru în răbdarea și smerenia inimii mele!

2 ianuarie

Fericit cel ce a răbdat până la sfârșit

Mergeți și spuneți lui Ioan cele ce ați văzut și cele ce ați auzit.
(Luca 7, 22)

Ioan Botezătorul, cel despre care Hristos Însuși a spus că era *făclia care arde și luminează* (Ioan 5, 35), s-a chinuit pentru dreptate în temniță. Prin sinceritatea sa și prin mustrea curajoasă a păcatului, martorul cel credincios al lui Dumnezeu l-a mâniat pe regele cel destrăbălat, care, după ce mai înainte îl ascultase cu plăcere, l-a închis în temniță. Da: atât timp cât Ioan nu se atinsese de el, Irod era gata să-l laude, dar îndată ce cuvântul arzător, biciuitor, al dreptății dumnezeiești s-a atins de el și de viața lui păcătoasă, i-a devenit dușman trimisului lui Dumnezeu.

Și astăzi se întâmplă același lucru: oamenii laudă cuvântul lui Dumnezeu atât timp cât nu devine martor împotriva păcatelor lor. De îndată ce sufletul se simte muștrat, dar nu vrea să se pocăiască și să alunge de la sine păcatul, el va res-

pinge Evanghelia care l-a tulburat, și, nevrând să se supună, se răzvrătește.

Ioan s-a supus osândei nedrepte – fără îndoială deoarece dincolo de samavolnicia omului a văzut voia lui Dumnezeu, Care îngăduise încercarea aceea. Totuși, asupra sufletului său s-a lăsat un nor de îndoieli, și ucenicii lui, mâhniți, au venit să aducă asta la cunoștința lui Iisus.

Iisus are nădejde neclintită în Mergătorul Său Înainte; El știe că acel nor vremelnice o să se risipească și că după sfârșitul însângerat al vieții lui va urma slava veșnică. Știa că Ioan era tare cu duhul și că atunci era cu mult mai preocupat de Împărăția lui Dumnezeu decât de soarta sa personală, și i-a trimis un răspuns vrednic de el: *Mergeți și spuneți lui Ioan cele ce ați văzut și cele ce ați auzit: orbii văd, șchiopii umblă, leproșii se curățesc, surzii aud, morții înviază și săracilor li se binevestește. Iată semnele Împărăției lui Dumnezeu, pe care ai venit să o vestești! Iar ție, mucenicule, ce cuvânt să-ți trimit? Fericit este cel care nu se va sminti întru Mine!*

Domnul vedea că Ioan nu se va sminti, că va răbda până la capăt, și de aceea îl fericește – iar după plecarea ucenicilor Mergătorului Înainte continuă să vorbească despre el, spunând că este „mai mult decât un proroc”, că este cel despre care s-a scris: *Iată, Eu îl trimit pe îngerul Meu înaintea feței Tale*. Fericit cel care nu se va sminti nici măcar atunci când nu-și vede propria izbăvire; fericit cel căruia i-a fost dat să rabde, să sufere și chiar să moară pentru dreptate! Fericiți sunt și acei ucenici smeriți pe care Domnul îi trimite la întemnițării și pătimitorii Săi ca să-i sprijine și să-i mângâie cu cuvântul dragostei Lui neschimbătoare!

3 ianuarie

Izvorul de mângâiere și bucurie

Să nu vă întristați ca ceilalți, care nu au nădejde.

(I Tesaloniceni 4, 13)

Cum ne mângâie cuvântul lui Dumnezeu? Cum ne tămăduiește rănille deschise? De bună seamă că nu așa cum mângâiau cuvintele omenesti! El nu ne propune vreo distracție ca să ne distragă de la necazuri, nu ne ascunde rănille prin uitare. Nu! Mântuitorul nu ne poruncește să ne uităm suferința, îngăduie lacrimile noastre – El Însuși a lăcrimat la mormântul lui Lazăr. Totuși, El nu vrea să ne mâhnim ca cei „care nu au nădejde”. Nădejdea aceasta este Mângâietorul, Care ne-a fost trimis de Sus pentru a ne depărta de toate cele pământești și a ne îndrepta privirea spre Domnul: acolo este comoara noastră și acolo trebuie să căutăm mângâiere și bucurie.

Prietenii noștri care au plecat într-o lume mai bună nu se vor mai întoarce la noi, pe acest pământ nu le vom mai vedea chipul drag, nu le vom mai auzi glasul iubit, dar știm că încheierea vieții pământești nu înseamnă sfârșitul. Moartea e doar o trecere la plinătatea vieții desăvârșite: în aceasta e mângâierea noastră, toată nădejdea noastră. Deși ei nu se vor mai întoarce la noi, noi vom merge la ei atunci când Domnul ne va chema. Calea noastră este mai lungă, oste-neala noastră nu s-a încheiat, rămâne să mai ducem la capăt, pentru Domnul, unele lucruri. Sarcina noastră trebuie îndeplinită aici, pe pământ. Atunci va începe și pentru noi veșnicul, fericitul praznic din ceruri.

Așadar, să ne împăcăm cu această sarcină, s-o ducem conștiincios până la capăt, oricâte lacrimi și osteneli ne-ar cos-

ta. *Cu stăruință să alergăm în lupta care ne stă înaintea* (Evrei 12, 1) și să așteptăm cu răbdare clipa când Dumnezeu ne va chema în patria veșnică. Ce fericire va fi atunci când „pururea cu Domnul vom fi” în lumina iubirii Lui! Fraților care suferiți acum! Oare nu găsiți mângâiere în această nădejde vie? Nu cumva lacrimile ascund de voi această luminoasă vedenie?

Mergeți să căutați la El mângâierea și pacea! Cunoscându-vă slăbiciunea, El vă va liniști cu privirea Sa iubitoare. Brațele Lui sunt deschise și vă așteaptă: grăbiți-vă să vă ascundeți în ele de toate tulburările și de toate zbuciumurile voastre. Nădăjduiți în Dumnezeuiescul Mângâietor, Care vă cheamă la El și Care este gata să reverse asupra voastră, a nevrozicilor și neputincioșilor, pacea și bucuria, al căror Izvor este chiar El Însuși.

Primiți cu smerenie și cu dragoste crucea dată vouă de Sus, purtați-o cu răbdare. Încă puțin și va veni clipa cea fericită când Mântuitorul vă va chema la odihnă acolo unde nu vor mai fi nici lacrimi, nici durere și nici suspin.

4 ianuarie

Harul mântuitor al încercărilor

*Această boală nu este spre moarte, ci pentru slava lui Dumnezeu,
pentru ca prin ea să Se slăvească Fiul lui Dumnezeu.*

(Ioan 11, 4)

Bolile, necazurile, suferințele se întâlnesc la tot pasul. Nu există om care să poată scăpa de ele – dar, deși suferința este în esență un lucru atât de obișnuit, ea e în același timp și foarte enigmatică, și în mijlocul suferinței apare tot mai des,

tot mai firesc, întrebarea: „De ce?” Răspunsul deplin îl vom primi, pesemne, numai dincolo de mormânt, dar într-o anumită măsură ne-a fost dat să cunoaștem și aici, pe pământ, scopul și menirea încercărilor care ne-au fost trimise.

Ca să înțelegem scopul acesta trebuie să ne amintim că suferința noastră nu ne atinge doar pe noi, ci lucrarea ei se întinde mult mai departe. Ceea ce spun își găsește confirmare în istoria bolii, morții și învierii lui Lazăr. Minunea pe care a săvârșit-o Mântuitorul în Betania a avut patru lucrări și patru însemnătăți. Ea a fost trebuincioasă pentru Însuși Mântuitorul, *ca prin ea să se slăvească Fiul lui Dumnezeu*. A fost trebuitoare și pentru Apostoli: *Mă bucur pentru voi că n-am fost acolo, ca să credeți* (Ioan 11, 15). Mântuitorul știa cât de puternic îi va impresiona minunea aceea pe Apostoli, și de aceea a zis: „Mă bucur”. Bineînțeles, întâmplarea aceea se atingea cel mai îndeaproape de surorile lui Lazăr, iar atunci când acestora le-a fost înapoiat fratele cel iubit, pe care îl plânseseră ca pe un mort, s-au încredințat de Dumnezeu lui Iisus Hristos. Ele au cunoscut pentru prima dată ce poate fi Hristos pentru toți cei care cred în El cu adevărat. În fine, acel necaz, acea minune au fost de trebuință pentru iudei. Să ne amintim cuvintele Mântuitorului: *Părinte, Îți mulțumesc că M-ai ascultat. Eu știam că întotdeauna Mă ascuți, dar pentru mulțimea care stă împrejur am zis, ca să creadă că Tu M-ai trimis* (Ioan 11, 41-42). Marea durere care se abătuse asupra surorilor lui Lazăr trebuia, astfel, să înrăurească în chip binefăcător și poporul care se adunase cu acest prilej în Betania.

Însemnătatea încercărilor trimise asupra noastră ne apare aici într-o lumină cu totul nouă, în care poate că nu suntem obișnuiți să îmbrăcăm suferința. Totuși, și în zilele noas-

tre, toate încercările și necazurile au același scop: mântuirea sufletului omenesc. Fiecare încercare este pentru Domnul doar un mijloc de a arăta înaintea oamenilor atotputernicia harului Său mântuitor. Așadar, îmbărbătați-vă, fraților, în-tăriți-vă cu nădejdea, învățați-vă să vă „lăudați întru necazuri”, fiindcă *răbdarea să-și aibă lucrul ei desăvârșit, ca să fiți desăvârșiți și întregi, nelipsiți fiind de nimic* (Iacov 1, 4).

5 ianuarie

O mare pildă de răbdare

*Iar Domnul să îndrepteze inimile voastre spre dragostea lui
Dumnezeu și spre răbdarea lui Hristos.
(II Tesaloniceni 3, 5)*

Bineînțeles, toți ar trebui să înălțăm către Dumnezeu o asemenea rugăciune, fiindcă toți ducem lipsă de răbdare. În Iisus Hristos răbdarea, ca de altfel toate însușirile Lui, era la treapta desăvârșirii. *Întru ale Sale a venit, dar ai Săi nu L-au primit* (Ioan 1, 11). Mântuitorul nu Și-a pierdut niciodată răbdarea, n-a încetat niciodată să iubească, să dea binecuvântare, să facă bine tuturor oamenilor și fiecăruia în parte, a fost gata întotdeauna să reverse darurile iubirii Sale, deși știa și vedea că oamenii, în împietrirea inimii lor, le respingeau.

El Și-a deschis brațele, Și-a întins mâinile către popor, iar acesta L-a pironit pe Cruce! Dar sfintele Sale mâini, pironite pe cruce, purtau răscumpărare și viață. Cât de des nu L-au înțeles nici măcar ucenicii, cât de des L-au întristat cu necredința lor, cu puținătatea lor de suflet, cu șovăielile lor! Și totuși, El nu Și-a ieșit niciodată din fire: n-a încetat să-i învețe, dragostea Sa față de ei n-a cunoscut știrbire.

Câtă răbdare I-a trebuit ca să se afle zi de zi în mulțimea aceea suferindă, nefericită, adeseori nestăpânită și furioasă, care nu-I dădea liniște, cerându-I vindecări și ajutorare! Și totuși, El Se dăruia acestei mulțimi cu neschimbată blândețe, punându-Și toate puterile în slujba omenirii căzute și suferinde – iar când s-a aflat față în față cu vrăjmașii Săi, ce minunată pildă de smerenie vedem în El! De când este lumea asta, în nimeni nu s-a arătat atâta smerenie! La vorbele crude, la amenințări, la învinuirile grosolane El răspundea cu dragoste, cu rugăciune pentru ucigașii Săi. Ca răspuns la răutatea omenească, El Și-a dat propria viață.

Rămânem uimiți în fața acestei răbdări și statornicii a Mântuitorului în timpul anevoioasei Sale lucrări pământești, care părea atât de des lipsită de rezultat. El Însuși aproape că nu vedea urmarea binefăcătoare a învățaturii Sale: în mulțimea ce Îl urma puțini erau cei care au crezut. Mântuitorul era Semănător: secerișul avea să apară mai târziu!

Așadar, în toate împrejurările vieții Sale pământești Domnul ne-a dat o pildă de răbdare dumnezeiască. Să ne rugăm deci așa: „Domnul să îndrepteze inimile noastre spre iubirea lui Dumnezeu și spre răbdarea lui Hristos!” Să învățăm să îndurăm cu răbdare, fără descurajare, nereușitele; să învățăm să așteptăm vremea prielnică pentru a lucra, ca nu cumva, pripindu-ne, să aducem mai multă vătămare decât folos, deoarece rodul necopt, rupt înainte de vreme, nu are gustul cuvenit.

*6 ianuarie***Întărește-te în unirea cu Dumnezeu***Când sunt slab, atunci sunt tare.*

(II Corinteni 12, 10)

Încredințați-vă lui Hristos cu totul! Dați-I deplină stăpânire asupra voastră: numai El să împărasească în sufletul vostru. Chiar și atunci când vă osteniți în numele lui Hristos, faceți-vă timp să vă trageți răsuflarea, să vă dezmeticiți și să așteptați în liniște cercetarea Lui, pentru ca nu voi, ci El Însuși să lucreze în voi și prin voi. Feriți-vă de prea multa agitație deșartă în ceea ce faceți. Cu toții avem nevoie de înnoire zilnică, de împărtășire zilnică cu Dumnezeu și de luminare de Sus. Avem nevoie de smerenie, și trebuie să ne amintim că puterea Lui „întru neputință se săvârșește”. Trebuie să ne recunoaștem neputința, să ne facem ca niște prunci în mâinile lui Dumnezeu, ca aceste mâini să ne îndrume necontenit.

Amintiți-vă: *Rămânând Iacov singur, Cineva S-a luptat cu el până la revărsatul zorilor* (Facerea 32, 24). Domnul nu ni Se arată în vălmășagul mulțimilor, nici în vârtejul activității clocotitoare – nu, El Se pogoară și vine la noi când ne găsește în singurătate și în liniște. Și voi sunteți bolnavi ori singuri? Și voi vă simțiți înstrăinați de cei apropiați, părăsiți de toți? Sau poate ați pierdut o ființă dragă, apropiată, care v-a fost reazim și mângâiere în viață?

Să știți că nu sunteți singuri! Hristos vă va cerceta cu Duhul Său; Îl veți vedea cu ochii credinței, vă va umple de puterea Sa! Dar pentru a primi de la El darul acesta trebuie să vă pătrundeți de smerenie, să vă întoarceți și să vă faceți ca